

LCI: TELEURSTELLENGE GANG VAN ZAKEN

Wat deden commissarissen Dick Schonis, Jan Tollenaar en Rik Maes toen het Smartpen-project LCI naar de afgrond trok en bestuurder Sam Asseer voor 50 miljoen euro aan ongedekte garanties verstrekke ten behoeve van Oostenrijkse werkmaatschappijen? Zij deden niets. Zij zaten stil.

Op 18 februari 2008 heeft de Ondernemingskamer (OK) het eindrapport van onderzoeker Van den Blink naar het beleid en de gang van zaken van het failliete ict-bedrijf LCI Technology Group NV openbaar gemaakt. De onderzoeker trekt daarin vernietigende conclusies over het beleid en

het functioneren van bestuurder en commissarissen. Conclusies die voor de VEB de opmaat vormden naar de tweede fase van deze enquêteprocedure: de vaststelling van wanbeleid.

De uitspraak van de OK over het wanbeleid volgde op 12 maart 2009. Die uitspraak was voor velen een verrassing. De OK bepaalde dat het door haar bevolen onderzoek naar mogelijk wanbeleid te beperkt is uitgevoerd. Het voorliggende onderzoeksrapport levert in omvang en qua periode en onderwerpen onvoldoende grondslag om daarop een verantwoord oordeel over wanbeleid te vellen, zo overwoog de OK. De OK is niet ingegaan op de feiten die de onderzoeker voor het gepleegde

wanbeleid door bestuurder en commissarissen heeft aangedragen. De VEB is daar zeer verbaasd over.

Naar de mening van de VEB zijn de door de onderzoeker gepresenteerde feiten voldoende voor de conclusie dat er sprake was van wanbeleid door de bestuurder en de commissarissen. De OK heeft nagelaten zich daarover een oordeel te vormen. De VEB vraagt zich af waarom de OK dan niet eerder opdracht heeft gegeven het door haar bevolen onderzoek aan te laten vullen of uit te breiden. Het is tenslotte de OK die over de kwaliteit van het onderzoek dient te waken. Dit geldt temeer nu de VEB in het onderzoekstraject geen formele bevoegdheden heeft om zich over de inhoud en

kwaliteit van het rapport uit te laten en de OK om aanvullend onderzoek te vragen.

De VEB vindt het een opmerkelijke en teleurstellende gang van zaken, maar blijft zich inzetten voor de compensatie van aandeelhouders LCI. Daarom is op 12 juni 2009 cassatie ingesteld tegen de uitspraak van de OK. De Hoge Raad moet zich nu gaan buigen over de vraag of de OK op een goede manier tot een juist oordeel is gekomen. De VEB verwacht de uitspraak van de Hoge Raad in de komende maanden. ■

LANDIS: Vernietigende conclusies

De Ondernemingskamer (OK) heeft in mei 2009 het verslag van de onderzoekers naar het beleid en de gang van zaken van het in 2002 gefailleerde ict-bedrijf Landis Group NV openbaar gemaakt. Het rapport trekt vernietigende conclusies over het functioneren van het bestuur en de commissarissen van Landis. Dit is reden geweest voor de VEB om de OK te verzoeken wanbeleid vast te stellen en te komen tot aansprakelijkstelling van bestuurders en commissarissen voor de door aandeelhouders geleden schade. De mondelinge behandeling van het verzoek tot vaststelling van wanbeleid heeft op 27 mei 2010 plaatsgevonden. De eindbeschikking wordt binnen enkele maanden verwacht. Naar verwachting zal die beschikking de opmaat vormen voor verdere schadevergoedingsacties van de VEB jegens bestuurders en commissarissen.

Megalomaan groeiscenario

De onderzoekers concluderen dat Landis zich met een megalomaan groeiscenario voor ogen heeft gedragen als "een man die kaartjes verkoopt voor een theatervoorstelling waarvan hij geen idee heeft of die ooit zal plaatshebben". De financiering van de overnames liep uiteindelijk geheel vast. Het was volgens de onderzoekers niet de vraag of het mis zou gaan bij Landis, maar alleen wanneer. Uiteindelijk viel op 8 juli 2002 het doek voor Landis.

De onderzoekers concluderen dat Landis door bestuurder Paul Kuiken werd bestuurd als een "vriendenclub". Beleid en planning werden voortdurend aangepast. Financiële toetsingen bij overnames ontbraken en er werd – geheel achterhaald – vastgehouden aan de zogenaamde 'gulden balans'-regel (het afboeken van betaalde goodwill van overgenomen ondernemingen op het eigen vermogen van Landis).

Ook op de raad van commissarissen van Landis hebben de onderzoekers veel aan te merken. Zo stellen

zij vast dat de commissarissen niet beschikten over de vereiste kennis en expertise voor een beursfonds van deze omvang en dat zij hebben nagelaten zich de indringende vragen te stellen of Landis het beoogde groeitempo wel aankon en of Landis wel bestand zou zijn tegen verslechterende marktomstandigheden.

Wanbeleid

De VEB wacht de eindbeschikking van de Ondernemingskamer af, alvorens zij de civiele rechter zal vragen op basis van het rapport de aansprakelijkheid van de betrokken partijen vast te stellen.

De curatoren van het failliete Landis hebben op 20 juni 2007 al de conclusies gepresenteerd van hun onderzoek naar de oorzaken van het faillissement. Zij stellen vast dat in de jaren 1999, 2000 en 2001 onjuiste – lees: veel te hoge – winstcijfers zijn gepubliceerd, waarmee beleggers zijn misleid. Uit het rapport volgt verder dat ook de commissarissen en de accountant ernstig zijn tekortgeschoten. De commissarissen hielden

onvoldoende toezicht en stelden zich niet kritisch op bij overnames. De accountant heeft op een groot aantal punten de jaarverslaggevingsregels overtreden.

De accountant

Henk Smits, de externe accountant van Landis, is op 15 maart 2010 door de Raad van Tucht voor een half jaar geschorst wegens zijn rol bij het manipuleren van de cijfers van het bedrijf. Smits had ten onrechte een goedkeurende verklaring afgegeven over de jaarrekeningen van 1999 en 2000. Op basis van de uitspraak van de Raad van Tucht zal de VEB ook Ernst & Young aanspreken vanwege de misleiding van beleggers, die destijds bij en na de beursgang in 1998 massaal in het aandeel stapten na aanhoudende optimistische berichtgeving over de snelgroeïende ict-onderneming. De VEB heeft goede hoop op een positieve uitkomst van de komende civiele aansprakelijkheidsprocedures. ■